

ÖRKELLJUNGA
KOMMUN

Hälsoförskolan i Örskelljunga

Sammanfattning av
workshops och konceptutveckling

Ursula Hultkvist Bengtsson, Multihelix AB

Li Merander, Folkhälsoutvecklare, Örskelljunga kommun

2017-07-05

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Workshop 1 - Vad vill Örskelljunga kommuns medarbetare och vad kan MultiHelix Think Tank bidra med?.....	3
Workshop 2 – "Vad vill Örskelljungas familjer och invånare?"	3
Workshop 3 – Fysisk aktivitet, föreningsliv och utemiljö.....	5
Workshop 4 - Social innovation, familj och integration	6
Fortsatt konceptutveckling/Planer för kvartal 3 och 4	7

Inledning

Enligt Folkhälsorapporten Barn och Unga i Skåne 2012 och 2016 är andelen barn och unga med fetma betydligt högre i Örskelljunga än i övriga Skåne. Forskning har visat på att etablerad övervikt och fetma hos barn och ungdomar är svårbehandlad, att livslånga beteenden grundläggs i tidig ålder, att tidig prevention kan förhindra sjukdom och lidande samt att hälsofrämjande insatser skapar skyddsfaktorer för individen.

För att angripa det specifika problemet med övervikt och fetma samt skapa goda uppväxtvillkor i stort har Örskelljunga kommun bestämt sig för att göra en fokuserad insats på hälsa genom att utveckla ett koncept för hälsoförskola som skall implementeras i samband med byggnation av en ny förskola. Här skall arkitektur, inomhusmiljö, utemiljö, måltid, pedagogik, digital kommunikation samt flera andra riktade insatser ge de förutsättningar som behövs. Örskelljunga vill ligga i framkant och utveckla detta koncept genom att bjuda in forskare och andra aktörer att samverka i denna utformning.

Visionen innebär en kreativ och levande miljö där olika barn oavsett bakgrund, kön, personlig förmåga, utseende och i vilken situation barnet befinner sig i kan känna sig trygga och delaktiga i den pågående utvecklingen. Förskolan ska verka som ett nav som bjuder in till en hälsosam livsstil. Tankesättet ska med fördel kunna spridas ut i samhället inte bara i Sverige utan även internationellt. Utemiljön ska uppmuntra till fysisk aktivitet efter förmåga och även vara tillgänglig på kvällar och helger. Det ska finnas ett naturligt flöde mellan vila och rörelse, ute och inne, analogt och digitalt. Alla mål på förskolan ska kopplas till hälsoperspektivet för naturlig uppföljning.

Hälsoperspektivet ska kopplas till samhällsutmaningar för att hitta nya metoder och tankesätt i socialt utsatta områden. Förskolan ska lyssna på barnens röster och ta vara på dem så långt det är möjligt. Ytterst ska Hälsoförskolan "tända stjärneögonen i alla barn"!

Workshop 1 - Vad vill Örskelljunga kommuns medarbetare och vad kan MultiHelix Think Tank bidra med?

23 januari hölls den första workshoppen för nyckelpersoner inom tankesmedjan MultiHelix Think Tank, kommunala tjänstepersoner och politiker. I stora drag diskuterades: 1) Vad vi vill att Hälsoförskolan ska göra med Örskelljunga?, 2) Vilka områden som är särskilt viktiga att arbeta med?, 3) Exempel på hur vardagen kan förbättras med hjälp av Hälsoförskolan, 4) Det personliga engagemanget, 5) Hälsoförskolans nätverk, 6) Hur ska vi förankra i samhället?, 7) Hur engagerar vi Ortsbefolkning och näringsliv?, 8) Planering för kommande workshops respektive 9) Frågor och lösningar för konceptet.

Några viktiga teman identifierades och utgjorde sedan grund för kommande workshops.

- Spelifiering / IoT / Ny kommunikation
- Mat/ hållbarhet/ hälsa
- Stadsplanering / urbana studier / arkitektur
- Kulturanalys /integration
- Föreningsliv och idrott

Workshop 2 – "Vad vill Örskelljungas familjer och invånare?"

16 mars, workshop 2. För att ytterligare förankra konceptet med Hälsoförskolan i kommunen och bjuda in till medborgardialog hölls den 16 mars en workshop på temat *Vad vill Örskelljungas familjer och invånare?*. Inbjudan gick ut brett i hela kommunen och sattes exempelvis upp på biblioteket, i affärer och digitalt på kommunens hemsida. Även radio uppmärksammade detta. Workshoppen anordnades på FORUM Örskelljunga och bestod av ett antal olika stationer.

Det arrangerades i samband med detta en mycket uppskattad sång- och sagostund.

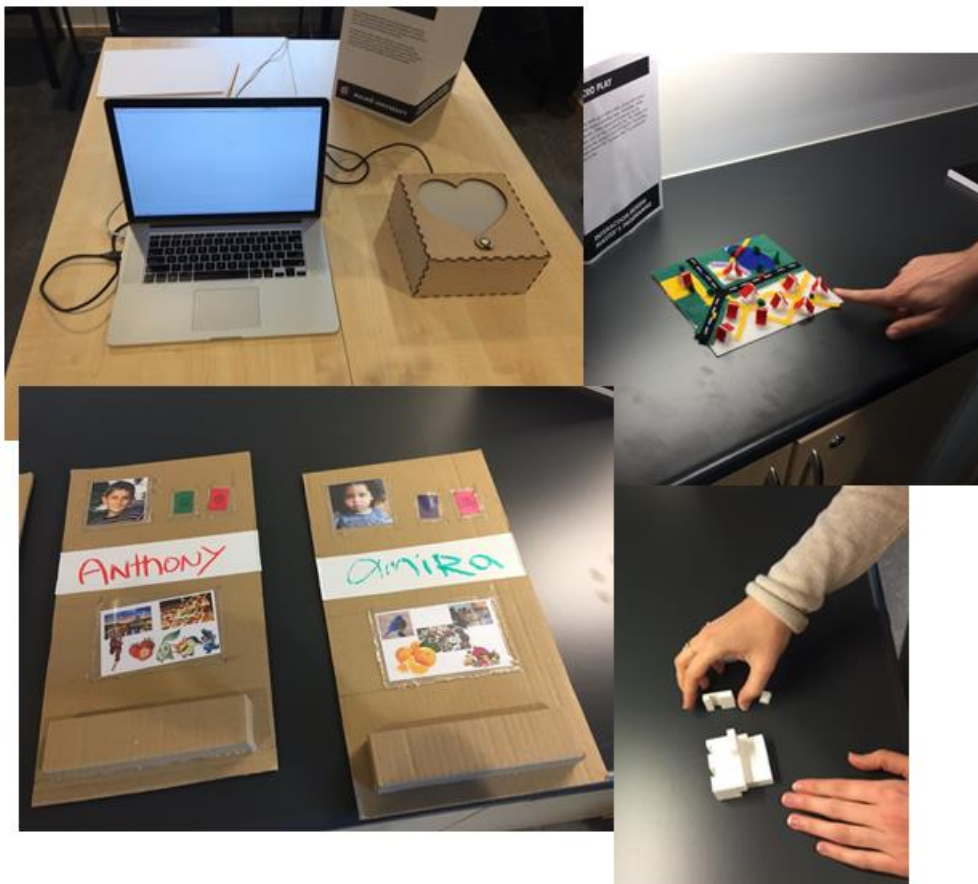

Sång- och sagostund i Sparbanken Boken Blackbox. Fotografi: Ursula Hultkvist Bengtsson

Det fanns en station där barnen kunde utöva fysisk aktivitet, det bjöds på grönsaksstavar och framför allt gavs besökarna en möjlighet att få information om Hälsöförskolan och öppna upp en dialog om hur man kan arbeta för att öka barns hälsa. De två arkitekter som engagerats i projektet var på plats och presenterade sina konceptförslag för besökarna. Studenter från Malmö högskola visade upp resultatet av fem st. designidéer bl.a. en pulsmätare för barn samt en interaktiv vägg.

Frukt och grönt. Fotografi: Ursula Hultkvist Bengtsson

Några av studenternas idéer. Fotografi: Ursula Hultkvist Bengtsson

Ett barns bild av en hälsoförskola. Fotografi: Li Merander

Resultatet av workshopen redovisas i sin helhet i dokumentet *Workshop 2 Hälsoförskolan 16 mars 2017* (sammanställningen har även varit tillgänglig för allmänheten på biblioteket), nedan följer några tydliga exempel:

Trygghet, bra mat, glada barn, vacker och rolig utemiljö, bra ljudmiljö, balans mellan rörelse och vila, naturen som äventyr. En allmän del i byggnaden där föräldrar kan umgås med varandra och sina barn i samband med hämtning, en social mötesplats. Att skapa en inkluderande miljö för alla barn och föräldrar oavsett bakgrund och funktionsförmågor.

Workshop 3 – Fysisk aktivitet, föreningsliv och utemiljö

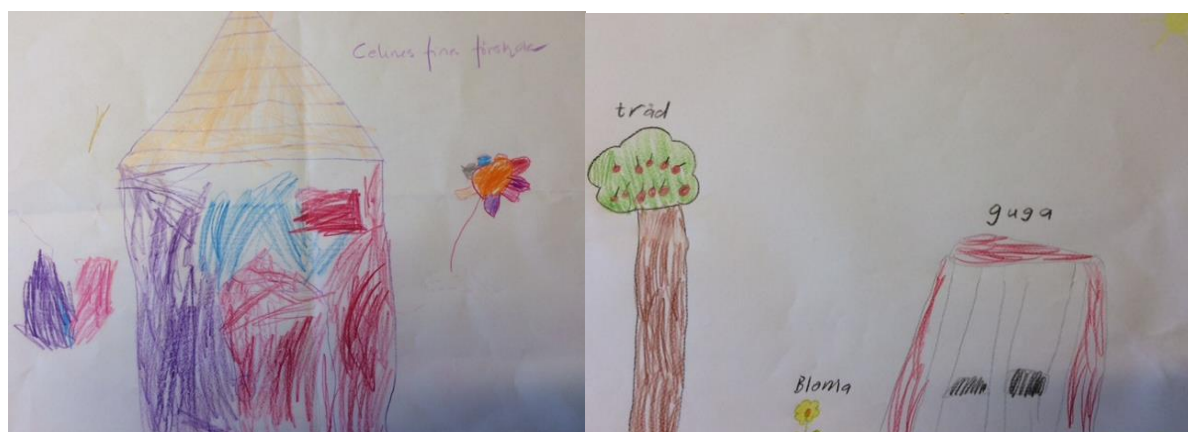
22 maj. En mindre grupp av projektmedlemmarna träffades för att arbeta med den bästa möjliga visionen av Hälsoförskolan avseende barns hälsa och identifiering av "verktyg" som kan etableras på Hälsoförskolan. Personalens roll (samtliga personalgrupper) i utvecklingen av förskolan, och deras interaktion med barnen, betonades starkt. Arkitektskisserna diskuterades också och förslag till Chroma Arkitekter har fördes vidare via Li. Ytterligare en workshop kommer att behövas för specifikt fokus på utemiljö då ingen av de närvarande ansåg sig vara specialist på detta område. Till den senare workshopen bjuds SLU Alnarp m.fl. in för att delta i utemiljöarbetet.

Workshop 4 - Social innovation, familj och integration

21 juni. Denna workshop bestod av två delar. Vid den första delen medverkade nyckelpersoner, både de som varit med länge i konceptutvecklingsprocessen och de som tillkommit senare. Frågor som togs upp var bland annat hur man skulle kunna använda det gemensamma utrymmet, loungen, samt hur förskolan skulle kunna bidra till kommunens integrationsarbete.

Några av förslagen som lades fram var att anordna teater/musik/sång-föreställningar där hela familjen involveras, att föreningslivet passar på att presentera sig i loungen vid hämtningstid, att föräldrar kan få tips om dagens recept/aktivitet/etc. i loungen, upplåta studieplatser för de föräldrar som har tid mellan lämning och SFI samt att kunna samla in tankar och idéer från föräldrarna och föra vidare till politiker och tjänstepersoner.

När andra delen av workshoppen vidtog öppnades den upp för familjer till nuvarande förskolebarn samt för grannar i området. Familjerna hade ombetts ta med sig någon fikarätt som är vanlig i deras hemland. Det dansades kring midsommarstång, sjöngs en rivningsvisa, barnen fick träffa "Pippi" och de fick teckna/rita sina tankar om hälsoförskolan.

Barns teckningar från workshop 4. Fotografi: Li Merander

Familjer och grannar fick information om konceptet med Hälsoförskola, ta del av arkitektskisser, ställa frågor, ge förslag på hur man kan använda en lounge på förskolan samt ge medskick.

Tankar om loungen

Något som många kan leka tillsammans vid. Dricka kaffe tillsammans. En väl tilltagen lekyta. Träffas för matlagning. Musik, en dag/kväll. Träffas för att laga mat. Ateljé. Bilder, filmer, information på vad ni gör på förskolan.

Tankar från grannarna

Se till så att byggnationstrafiken ej stör, ej parkerar på gatan utanför hus. Insynsskydd till grannar, dialog med grannar vid upprövning av sly.

Fortsatt konceptutveckling/Planer för kvartal 3 och 4

- Workshop om mat och måltid
- Workshop om utemiljö, föreningsliv och näringsliv i Örkelljunga kommun
- Sammanfattande möte med samtliga nyckelpersoner, redovisning och framtidsplaner
- Samarbete med universitet och högskolor gällande studentprojekt inom områdena lärande, produktutveckling, interaktiv design, gastronomi samt miljöpedagogik
- Söka medel för utveckling av implementering av hälsofrämjande digitala lösningar
- Söka medel i samverkan med universitet/högskolor för gemensamma projekt
- Identifiera och utveckla nätverk, samarbete och andra konstellationer som kan medverka i utvecklandet och spridandet av Hälsoförskolans holistiska hälsokoncept både nationellt och internationellt.

En regnbåge över förskolan. Fotografi: Li Merander